

RECIDIVE VOORKOMEN DOOR BETEKENISVOLLE SANCTIES EN RESOCIALISATIE

RONDE TAFELGESPREK TWEEDE KAMER - 11 JUNI 2025

KERNBOODSCHAP

De Afdeling advisering van de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ) pleit voor het terugdringen van korte detenties en de inzet van meer betekenisvolle alternatieven.

De RSJ vindt bovendien dat tijdens detentie optimaal moet worden ingezet op resocialisatie. Deze aanpak draagt bij aan herstel van schade, betere re-integratie en minder recidive.

WAAROM MINDER KORTE DETENTIES?

- Omvang: Driekwart van alle detenties in Nederland duurt minder dan drie maanden.
- Beperkte effectiviteit: Korte detenties bieden weinig ruimte voor gedragsverandering en vergroten het risico op recidive.
- Detentieschade: Verlies van werk, huisvesting, inkomen en sociale relaties.
- Alternatieven werken net zo goed: Uit WODC-onderzoek uit 2021 blijkt dat korte detenties niet effectiever zijn dan taakstraffen, voorwaardelijke straffen of boetes.

EFFECTIEVE ALTERNATIEVEN

- Taakstraffen en voorwaardelijke sancties: In combinatie met begeleiding en behandeling effectiever in het voorkomen van recidive.
- Elektronische detentie: Een mogelijk alternatief voor volwassenen. Voorkomt detentieschade en maakt het mogelijk werk, opleiding en zorg voort te zetten.
- Stimuleer alternatieven ook voor vormen van vrijheidsbeneming zoals voorlopige en vervangende hechtenis:

DETENTIE ALS LAATSTE OPTIE

- Sancties moeten zoveel mogelijk in de samenleving worden uitgevoerd.
- Detentie moet alleen worden ingezet als er geen effectiever alternatief beschikbaar is.
- Sancties moeten maatschappelijk relevant, betekenisvol en effectief zijn.
- Doelen: vergelding, preventie én herstel van schade/verhoudingen.

RESOCIALISATIE & HERSTEL CENTRAAL

Huidige situatie

- Gericht op basisvoorwaarden: ID-bewijs, werk/inkomen, huisvesting, schulden en zorg.
- Samenwerking tussen PI's, gemeenten en reclassering.
- Veel knelpunten: bereikt slechts beperkte groep gedetineerden.

Brede invulling nodig

- Meer dan alleen basisvoorwaarden: ook aandacht voor herstel en resocialisatie.
- Resocialisatie moet gelden voor alle gedetineerden, ook in zwaardere regimes.
- Criminologische inzichten tonen aan dat herstelgerichte benadering recidive kan terugdringen.

BETREK DE BUITENWERELD BIJ DETENTIE

Wie vormen de buitenwereld?

- Externe professionals, werkgevers, sociaal netwerk, vrijwilligers.

Huidige situatie

- Beperkte inbedding in beleid en praktijk.

Wat is nodig?

- Lokale initiatieven zijn waardevol en moeten worden opgenomen in een integrale visie, landelijk beleid en sturing. Dit vergroot de effectiviteit van resocialisatie en hersteltrajecten.

Kinderen en sociaal netwerk

- Contact met kinderen en sociaal netwerk is essentieel voor welzijn en re-integratie.

Draagt bij aan minder recidive door:

- Versterken mentale gezondheid van gedetineerden.
- Verminderen recidivekans via toegang tot woning/werk/inkomen en hulpbronnen.
- Bevorderen succesvolle terugkeer in de maatschappij.

AANBEVELINGEN RSJ

- Zorg dat detentie altijd ook de focus heeft op resocialisatie en herstel.
- Verminder het gebruik van korte detenties.
- Zet maximaal in op alternatieve sancties.
- Betrek de buitenwereld structureel bij detentie en re-integratie.

BRONNEN

RSJ advies [Korte detenties nader bekeken](#)
RSJ advies [De buitenwereld naar binnen](#)